

**LETNI NAČRT NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA
KNJIŽNICE – KULTURNEGA CENTRA LENDAVA –
LENDVAI KÖNYVTÁR ÉS KULTURÁLIS KÖZPONT LENDVA
V LETU 2025**

(dostopen na spletni strani knjižnice <https://www.kkl.si/katalog-informacij-javnega-znacaja/>)

Pripravila:
dr. Judit Zágorec-Csuka,
direktor
Knjižnice – Kulturnega centra Lendava –
Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ
in sodelavci

Lendava, november 2024

1. UVOD

Dopolnjevanje knjižnične zbirke je ena od temeljnih knjižničnih dejavnosti, zato je pomembno, da ima knjižnica izdelan pisni dokument, na katerem temelji izgradnja knjižnične zbirke. Ker se v današnjem času pogosto pojavljajo nove oblike nosilcev zapisov in se hitro povečuje število novih informacij, je pomembno, da ima knjižnica izdelana merila za letni nakup knjižničnega gradiva.

Knjižnica – Kulturni center Lendava – Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ (v nadaljevanju KKC Lendava – Lendvai KKK) posveča nabavi knjižničnega gradiva veliko pozornost. Nabavna politika knjižnice sledi viziji, poslanstvu, ciljem ter programu splošne knjižnice.

Dokument o nabavni politiki KKC Lendava – Lendvai KKK je osnova za oblikovanje knjižnične zbirke in načrtovanje nabave knjižničnega gradiva. Izhaja iz zakonskih ter podzakonskih določil, ki se nanašajo na knjižnično dejavnost.

1.1 ZAKONSKE PODLAGE ZA NAČRTOVANJE NAKUPA GRADIVA

Zakonske podlage in referenčni dokumenti za oblikovanje dokumenta o nabavni politiki:

- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK), Uradni list RS, št. 96/02.
- Zakon o knjižničarstvu (ZKnj-1), Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 in 92/15.
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic, Uradni list RS, 29/03, 162/2022.
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe, Uradni list RS, št. 28/23.
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah, Uradni list RS, št. 88/03.
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic, Uradni list RS, št. 19/03.
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028).
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica – Kulturni center Lendava – Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ (Uradni list RS št. 31/16).
- Strateški načrt Knjižnice – Kulturnega centra Lendava – Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ za obdobje 2020–2024 (novi Strateški načrt Knjižnice – Kulturnega centra Lendava – Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ za obdobje 2025–2029 je trenutno v pripravi).
- Manifest o splošnih knjižnicah (1994). Knjižničarske novice (5) 3. Priloga.
- Guidelines for a collection development policy using the conspectus model, 2001. IFLA. Section on acquisition and collection development. Dostopno na: <http://archive.ifla.org/VII/s14/nd1/gcdp-e.pdf>.
- Strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2022–2027. 2022. Dostopno na: <https://www.knjiznice.si/wp>

ZKnj-1 v 2. členu določa, da *knjižnična dejavnost, ki je javna služba, zajema zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva ter tudi zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij.*

3. člen uvršča med *knjižnično gradivo objavljene tiskane, zvočne, slikovne, elektronske ali kako drugače tehnično izdelane zapise. Knjižnično gradivo so tudi rokopisi in drugo neobjavljeno gradivo (tipkopisi, elektronski zapisi in podobno). Našteto gradivo zbirajo in javnosti posredujejo knjižnice ter je namenjeno za potrebe kulture, izobraževanja, raziskovanja in informiranja.*

5. člen določa, da so *kodeksi, listine in drugo rokopisno gradivo ter knjižno, kartografsko, notno in podobno gradivo, nastalo pred letom 1800, kulturni spomenik*, 12. člen pa, da *knjižnica izloča knjižnično gradivo v skladu s strokovnimi navodili, ki jih sprejme nacionalna knjižnica.*

V 14. členu je zapisano, da *knjižnica prevzema donacije knjižničnega gradiva, ki je pomembno po merilih knjižnične stroke.*

25. člen ZKnj-1 navaja, da *splošne knjižnice na narodnostno mešanih območjih zagotavljajo tudi knjižnično dejavnost, namenjeno pripadnikom italijanske in madžarske narodne skupnosti ter romske skupnosti*, kar pomeni, da te knjižnice zagotavljajo pripadnikom teh skupnosti tudi knjižnično gradivo v njihovem jeziku.

V 3. členu **Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe** je navedeno, da *knjižnica zagotavlja ustrezen izbor knjižničnega gradiva v zbirki v skladu s svojim poslanstvom, obseg knjižnične zbirke je odvisen od števila potencialnih uporabnikov in od poslanstva in obsega dejavnosti knjižnice, knjižnica odpisuje knjižnično gradivo v skladu s standardi in strokovnimi priporočili Nacionalnega sveta za knjižnično dejavnost ter strokovnimi priporočili nacionalne knjižnice za izločanje in odpis knjižničnega gradiva.*

V 8. členu Pravilnika je zapisano, da ima *splošna knjižnica ustrezen obseg knjižničnega gradiva, če ima najmanj 3,7 enote knjižničnega gradiva na fizičnih nosilcih na potencialnega uporabnika. Splošna knjižnica dopolnjuje knjižnično zbirko z letnim prirastom aktualnega monografskega knjižničnega gradiva na fizičnih nosilcih v obsegu najmanj 150 enot na 1.000 potencialnih uporabnikov in s prirastom najmanj 50 naslovov tekočih serijskih publikacij. Letni prirast aktualnega knjižničnega gradiva vključuje tudi elektronske vire slovenskih založnikov. Splošna knjižnica uporabnikom zagotavlja tudi dostop do elektronskih informacijskih virov. Dostop do slovenskih elektronskih in zvočnih knjig dopolnjuje v obsegu najmanj pet licenc na 1.000 potencialnih uporabnikov letno.*

V 39. členu Pravilnika je zapisano, da splošna knjižnica na narodnostno mešanem območju zagotavlja knjižnično gradivo v jeziku narodne skupnosti najmanj v obsegu 3,7 enote knjižničnega gradiva na fizičnih nosilcih na pripadnika narodne skupnosti. Splošna knjižnica na narodnostno mešanem območju dopolnjuje knjižnično zbirko z letnim prirastom dodatnih 100 enot knjižničnega gradiva v jeziku narodne skupnosti, kar vključuje tudi serijske publikacije in neknjižno gradivo, na 1.000 pripadnikov narodne skupnosti.

V Unescovem **Manifestu o splošnoizobraževalnih knjižnicah** je zapisano, da mora v knjižnici vsaka starostna skupina najti gradivo, ki pokriva njene potrebe. Zbirke in storitve morajo vključevati tudi vse ustrezne medije in vrste sodobne tehnologije, seveda pa tudi tradicionalna gradiva. Temeljnega pomena je visoka kvaliteta in povezanost z lokalnimi potrebami in razmerami. Gradivo mora odražati tekoča dogajanja in razvoj družbe, pa tudi pretekle dosežke človekovih prizadevanj in ustvarjalnosti. Zbirke in storitve ne smejo biti podvržene kakršni koli obliki ideološke, politične ali verske cenzure oziroma pritiskom komercialnega značaja.

2. POSLANSTVO, STRATEGIJA IN CILJI

Poslanstvo

Poslanstvo knjižnice je trajno in nemoteno izvajanje knjižnične dejavnosti ter omogočanje zadovoljevanja izobraževalnih, informacijskih, kulturnih, razvedrilnih potreb uporabnikov za območje sedmih občin, ki ga knjižnica v skladu z zakonom pokriva s svojo dejavnostjo.

V skladu s 25. členom ZKnj-1 KKC Lendava – Lendvai KKK zagotavlja tudi knjižnično dejavnost, namenjeno pripadnikom madžarske narodne skupnosti ter pripadnikom romske skupnosti. Knjižnica zagotavlja pripadnikom narodne skupnosti tudi komuniciranje v njihovem jeziku.

Knjižnično dejavnost, ki je javna služba KKC Lendava – Lendvai KKK izvaja preko naslednjih dejavnosti:

- zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,
- posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev,
- sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanje informacij,
- pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,
- informacijsko opismenjevanje,
- varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik,
- drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo.

Knjižnica v skladu s strokovnimi načeli organizira zbirko knjižničnega gradiva in virov informacij z namenom zagotavljanja posameznikom in skupinam dostopnost in uporabo:

- lastnega gradiva in z njim povezanih informacij,
- medknjižnične izposoje,
- zunanjih dostopnih informacijskih virov.

Knjižnica v okviru svoje dejavnosti:

- sodeluje v vseživljenjskem izobraževanju,
- zbira, obdeluje, varuje in posreduje domoznansko gradivo,
- zagotavlja dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizira kulturne prireditve, ki so povezane z njeno dejavnostjo.

Osnovno poslanstvo knjižnice ja namenjeno predvsem:

- dvigu bralne kulture in izboljšanju informacijske pismenosti,
- dvigu ustvarjalnosti in kreativnosti lokalnega prebivalstva,
- spodbujanju medgeneracijskega sodelovanja,
- sodelovanju med ustanovami in posamezniki na narodnostno mešanem območju,
- približevanju kulturnih dobrin širšemu krogu občanov,
- ohranjanju in varovanju kulturne dediščine oz. domoznanskega gradiva.

KKC Lendava – Lendvai KKK se je v zadnjih letih razvila v eno boljše založenih slovenskih splošnih knjižnic. Tudi podatki o medknjižnični izposoji gradiva kažejo porast predvsem pri gradivu, ki ga naša knjižnica posoja drugim knjižnicam. Takšen trend si bomo prizadevali obdržati. Naše knjižničarje odlikuje profesionalnost, strokovnost in prijaznost. Uporabnikom zagotavljamo dostop do informacij in vseh brezplačnih storitev, spodbujamo bralno kulturo in jih motiviramo k vseživljenjskemu izobraževanju. Prizadevamo si ohranjati in negovati kulturno identiteto, saj s svojimi storitvami sooblikujemo podobo Lendave in njene okolice. Uporabnikom omogočamo dostop do informacij iz lastne zbirke in zbirk drugih knjižnic ter ostalih ponudnikov informacij. Digitalne tehnologije in internet nam omogočajo nove poti do uporabnikov, izboljšanje in povečanje obsega storitev in prinašajo inovativnost v naše delovanje. Z uresničevanjem načela splošne dostopnosti informacij prispevamo k zmanjševanju razkoraka med tistimi, ki imajo možnosti in sredstva za neoviran dostop do informacij, in med tistimi, ki te možnosti zaradi katerega koli vzroka nimajo.

Smo splošna knjižnica, ki:

- je kulturno središče, ki skrbi za ohranjanje kulturne dediščine ter prenaša spoštljiv odnos do nje na vse generacije,
- širi bralno kulturo pri vseh kategorijah in generacijah bralcev,
- je socialno središče različnih mnenj, zamisli in spoštuje pravico vseh do svobodne izbire knjižničnega gradiva in storitev,
- je gostoljuben prostor strokovno usposobljenih, prijaznih in komunikativnih knjižničark in knjižničarjev,
- se odziva na potrebe okolja ter s svojimi dejavnostmi bogati kulturno družabno in duhovno življenje,
- si v okviru materialnih zmožnosti prizadeva uvajati nove tehnologije in novosti v stroki.

Strategija

Strateški cilji KKC Lendava – Lendvai KKK so namenjeni načrtovanju takšnih dejavnosti, ki nas opredeljujejo kot pobudnike in promotorje kulture – ob izposoji gradiva za branje in učenje kot osnovni dejavnosti zastopamo in ponujamo različne oblike in vrste kulture ter pri tem sodelujemo s številnimi avtorji in posredniki kulture ter se osredotočamo na tiste dejavnosti, ki spodbujajo bralno pismenost in bralne navade za vse skupine uporabnikov, tudi za ranljive ciljne skupine.

V knjižnici zagotavljamo vseobsežen dostop do slovenske in madžarske založniške produkcije, povezujemo preteklost našega okolja z njegovo prihodnostjo, stremimo k ohranjanju kulturne dediščine, nagovarjamo k branju in obisku dejavnosti knjižnice in aktivnemu sodelovanju otroke, odrasle in starejše – tiste, ki dobro obvladajo branje in sodobno tehnologijo, pa tudi tiste, ki so na tem področju začetniki. Naša knjižnica se trudi prispevati k boljšemu življenju prebivalcev: nudenje pomoči pri zagotavljanju informacij, podpori uporabnikom, zagotavljanju dostopa do različnega gradiva in medijev, pritegniti želimo celotno lokalno skupnost, postati prostor za razmišljanje, kreativnost, učenje, kulturno izkušnjo; prostor za uporabo e-storitev in za nove oblike komunikacije in odpiranje miselnega prostora z informacijami, saj je knjižnica namenjena vsem prebivalcem ter krepi njihovo vključenost v kulturno skupnost.

Knjižnica ponuja tradicionalne in nove medije za različne ciljne skupine uporabnikov. Pozornost je usmerjena tako k tiskani knjigi, ki je še vedno najbolj prepoznavno gradivo, izposoja le-teh pa bo verjetno tudi v bodočnosti še najpogostejša storitev knjižnice, kot tudi k elektronskim in zvočnim knjigam in njihovi izposoji, s čimer se bo spremenilo tudi samo delovanje knjižnice.

Naš izziv je v iskanju ravnotežja med razvojem tradicionalnih in novih storitev v fizičnem in virtualnem prostoru, naši cilji so izraženi v naši viziji in navedeni strategiji.

Cilji

KKC Lendava – Lendvai KKK želi svojim uporabnikom nuditi širok izbor knjižničnega gradiva, ki bo ustrezal njihovim potrebam po informacijah in željam po izobraževanju, kulturi, vseživljenjskem učenju, rekreaciji in razvedrilu. Izbor gradiva je namenjen tako posameznim uporabnikom, skupinam in organizacijam v okolju za zadovoljevanje njihovih vsakdanjih potreb kot tudi stalnemu dviganju kakovosti življenja lokalne skupnosti. Kakovostna in aktualna knjižnična zbirka mora biti prilagojena potrebam lokalnega okolja ter slediti ciljem kulturne politike oz. strategiji kulture. Zato je osnovni namen letne nabave knjižnega gradiva naslednji:

- uveljavljanje enake dostopnosti knjižničnega gradiva za vse prebivalce na območju KKC Lendava – Lendvai KKK,
- zadovoljiti potrebe uporabnikov in potencialnih obiskovalcev knjižnice po knjižničnem gradivu ter informacijah,
- seznanitev uporabnikov s slovenskim in madžarskim leposlovjem ter prevodi,
- zadovoljiti potrebe dijakov in študentov po osnovni strokovni literaturi z najrazličnejših tematskih področij, predvsem dijakov Dvojezične srednje šole in študentov katedre za madžarski jezik,
- najširši populaciji zagotoviti osnovno seznanjanje z najnovejšimi dosežki in spoznanji posameznih strok,
- zagotoviti osnovno gradivo za potrebe vseživljenjskega učenja,
- otrokom privzgojiti veselje in potrebo po branju,
- otroke navajati na iskanje informacij po strokovni literaturi in različnih medijih,
- ohraniti literaturo v domoznanski zbirki za kasnejše rodove.

3. ANALIZA IN UPOŠTEVANJE ZNAČILNIH IN POSEBNIH POTREB OKOLJA

V strateškem načrtu za obdobje 2020–2024 (novi Strateški načrt Knjižnice – Kulturnega centra Lendava – Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ za obdobje 2025–2029 je trenutno v pripravi) smo analizirali zunanje in notranje okolje za potrebe načrtovanja in upravljanja knjižnične zbirke. Upravljanje knjižnične zbirke je ena bistvenih poslovnih aktivnosti knjižnice, saj želimo z njenim učinkovitim upravljanjem oblikovati takšno zbirko, ki bo odgovarjala na potrebe prebivalcev, torej mora biti dovolj obsežna, pestra, odzivati se mora na spremembe v okolju, biti pa mora tudi aktualna. Upravljanje knjižnične zbirke je sistematična aktivnost, ki zajema načrtovanje, zgradbo, rast, vrednotenje in uporabo knjižnične zbirke v daljšem časovnem obdobju.

Poznavanje okolja je za knjižnico bistvenega pomena zato, da lahko sledimo razvoju sodobne družbe, potrebam, željam, vedenju, pričakovanjem in motivom trenutnih in potencialnih uporabnikov, zahtevam in stanju okolja. Le tako bomo lahko ponudili storitve, ki bodo koristne in smiselno uporabljene, hkrati pa lahko s spoznavanjem okolja kreiramo ponudbo v skladu s svojim poslanstvom in s tem vplivamo na spremembe vedenja uporabnikov ter prispevamo k razvoju sodobne družbe. Poznati moramo tudi svoje notranje okolje, prednosti in slabosti

poslovanja, notranjo kulturo, razpoložanje in zadovoljstvo zaposlenih. Slednje omogoča prilagajanje in izboljšanje notranjega poslovanja z namenom doseganja dobrih rezultatov dela, ki se odražajo navzven.

Okolje, v katerem deluje KKC Lendava – Lendvai KKK opravlja knjižnično dejavnost na območju sedmih občin, kjer s svojim delovanjem skrbi za potrebe lokalnega okolja in tako vpliva na kvaliteto življenja prebivalcev. Na območju Občine Lendava naši uporabniki lahko obišejo šest naših izposojevališč, in sicer:

1. osrednjo knjižnico Lendava (na območju naselij Lendava, Lendavske gorice, Čentiba, Dolga vas, Dolgovaške gorice, Trimlini),
2. krajevno knjižnico Dolina (na območju naselij Dolina, Pince in Pince Marof),
3. krajevno knjižnico Gaberje (na območju naselij Gaberje, Dolnji Lakoš, Gornji Lakoš, Kapca, Kot),
4. krajevno knjižnico Genterovci (na območju naselij Genterovci, Banuta, Kamovci, Mostje, Radmožanci),
5. postajališče premične zbirke Hotiza (na območju naselij Brezovec – del in Hotiza) ter
6. postajališče premične zbirke Petišovci (na območju naselij Petišovci in Benica).

Na območju Občine Črenšovci delujeta dve knjižnici, in sicer:

1. krajevna knjižnica Črenšovci (na območju naselij Črenšovci, Trnje in Žižki) in
2. krajevna knjižnica Srednja Bistrica (na območju naselij Srednja Bistrica, Gornja Bistrica in Dolnja Bistrica).

V ostalih petih občinah pa izvajamo knjižnično dejavnost v enem izposojevališču, in sicer v:

1. krajevni knjižnici Dobrovnik (na območju naselij Dobrovnik, Strehovci in Žitkovci),
2. postajališču premične zbirke Kobilje (na območju naselja Kobilje),
3. krajevni knjižnici Odranci (na območju naselja Odranci),
4. krajevni knjižnici Turnišče (na območju naselij Turnišče, Gomilica, Nedelica, Renkovci),
5. krajevni knjižnici Velika Polana (na območju naselij Velika Polana, Brezovica, Mala Polana).

Prednost naše razpršene knjižnice mreže je tudi ta, da poleg izposojevališča, ki je uporabnikom najbližje, lahko obišejo in si izposodijo tudi gradivo v kateri koli knjižnici v vseh občinah, kjer opravljamo knjižnično dejavnost. Te možnosti se poslužujejo tudi uporabniki iz Občine Velika Polana, kjer knjižnica trenutno ne obratuje, se pa trudimo, da kljub temu občani ne bi bili oškodovani, saj lahko koristijo knjižnične storitve v drugih naših knjižnicah. Trenutno tečejo pogovori o ponovnem odprtju knjižnice, upamo, da se bo situacija letos končno uredila. Poleg

tega pa našim uporabnikom nudimo tudi medknjižnično izposajo iz naših organizacijskih enot in gradivo pošljemo po pošti tudi v knjižnico, kjer so uporabniki vpisani (če jim tako bolj ustreza). Obratovalni čas posameznih izposojevališč je objavljen na naši spletni strani in je prilagojen potrebam posameznega okolja.

Okolja posameznih občin se razlikujejo in to zahteva različen pristop v izvajanju in promociji knjižnične dejavnosti. Geografska raznolikost se kaže v različni dostopnosti in razgibanosti terena ter v velikosti okolij, gostoti naseljenosti in številu prebivalcev. Demografska struktura okolja kaže raznoliko starostno sestavo prebivalstva in gospodinjstev po občinah. Gibanje selitvenega prirasta kaže, da je poglavitni vzrok upadanja števila prebivalcev predvsem v negativnem naravnem prirastu in negativnih selitvenih gibanjih. Tudi s tem izzivom se mora KKC Lendava – Lendvai KKK v bodočnosti spoprijeti, širiti ponudbo svojih storitev in usmerjati svojo dejavnost.

Gospodarsko okolje predstavlja indeks rasti povprečnih plač (bruto in neto) ter stopnjo brezposelnosti po občinah. Tudi na tem področju se kažejo odstopanja po različnih občinah.

Segmentiranje na demografskih osnovah predstavlja primerjalne podatke glede na deleže starostnih skupin med člani in celotnim prebivalstvom ter gibanje deležev starostnih skupin in aktivnostjo prebivalstva.

Segmentiranje na osnovi uporabe knjižničnih storitev kaže delež članov in deleže obiskovalcev v krajevnih knjižnicah glede na občino stalnega bivališča. Podatki kažejo na različno stopnjo vključenosti prebivalcev v članstvo knjižnice in obiskovalcev po posameznih občinah, kjer KKC Lendava – Lendvai KKK izvaja knjižnično dejavnost.

Zunanje okolje kaže dinamiko v migracijah prebivalstva, kar se odraža tudi v uporabi krajevnih knjižnic in njihovih storitev.

Lokalno okolje je z vidika geografskih, demografskih in gospodarskih značilnosti ter dostopnosti družbene infrastrukture zelo pestro.

Ker se okolje, v katerem opravljamo svojo dejavnost nenehno spreminja, vsako leto ponovno analiziramo lokalno okolje na področju vseh sedmih občin in na osnovi tega načrtujemo tudi nabavo knjižničnega gradiva.

Naravni prirast prebivalstva v občinah, kjer naša knjižnica opravlja knjižnično dejavnost, je bil v zadnjih letih upoštevajoč celotno območje zmeraj negativen.

Delež tujih državljanov se je v letu 2022 povečal, odstotek tujih državljanov po občinah ostaja enak kot v preteklem raziskovalnem obdobju. Število tujcev vpliva tudi na povpraševanje uporabnikov po začetnih in nadaljevalnih jezikovnih tečajih slovenščine, večjezičnih slovarjih, itd. Posledično v knjižnico zahajajo tudi

predšolski in osnovnošolski otroci tujih državljanov. Pri nabavi knjižničnega gradiva upoštevamo tudi želje in potrebe teh uporabnikov.

Otroci iz vrtcev skupaj z vzgojiteljicami pogosto obišejo našo knjižnico, velikokrat jim že vnaprej pripravimo knjige s področij, katere obravnavajo v vrtcu ter za njih pripravljamo pravljíčne ure. Prav tako si otroci iz vrtca pri obisku naše knjižnice izposodijo tudi knjige po lastnem izboru (vsak otrok eno knjigo), ki jo potem naslednjič ob obisku vrnejo. Tudi tako razvijamo bralno kulturo, saj se zavedamo pomena prebiranja knjig v rani mladosti.

Na našem območju deluje 10 osnovnih šol s podružnicami in ena osnovna šola za otroke s posebnimi potrebami. Največ otrok je vpisanih v osnovno šolo v Občini Lendava, saj je v tej občini tudi največ prebivalcev. Tudi pri tej starostni stopnji je bralna vzgoja izrednega pomena. V sklopu akcije za promocijo branja nas učenci obišejo v naši osrednji knjižnici, z nekaterimi osnovnimi šolami iz drugih občin pa smo zmenjeni, da pridejo v krajevno knjižnico, ki deluje v okviru njihove občine. Osnovnošolci s svojimi učitelji iz lendavske občine in iz ostalih šestih občin nas obiskujejo tudi med letom, ob takih priložnostih jim predstavimo knjižnico, knjižne novosti, domoznansko gradivo. Eni izmed naših najzvestejših obiskovalcev so učenci DOŠ II, ki nas obišejo skoraj vsak teden, učenci pa si poleg gradiva, ki ga trenutno obravnavajo v šoli, izposodijo tudi knjige s tematiko, ki jih najbolj zanimajo.

Na področju, ki ga KKC Lendava – Lendvai KKK pokriva s svojo dejavnostjo, deluje ena dvojezična srednja šola, ki jo obiskujejo večinoma dijaki iz občin Upravne enote Lendava. Dijaki srednje šole v Lendavi, prav tako pa tudi dijaki drugih srednjih šol obiskujejo knjižnico zaradi izposoje knjig za domače branje, pripravo seminarskih nalog, PowerPoint predstavitev, tiskanja, itd. Za dijake srednje šole v Lendavi izvajamo akcijo Rastem s knjigo za promocijo branja in knjižnice.

Največ študentov, ki so aktivni člani knjižnice je iz občin Lendava, Črenšovci in Dobrovnik. Ker pa ima naša knjižnica pester in aktualen izbor gradiva, si študentje, ki se za konec tedna vračajo v domači kraj izposojajo gradivo, ki ga potrebujejo za študij in diplomske naloge (predvsem s področja prava, ekonomije, turizma, naravoslovja, domoznanstva), poleg tega pa si izposojajo tudi aktualne leposlovne naslove.

Kot kažejo podatki, smo lahko zadovoljni z vpisom članov do 15. leta starosti, številom brezposelnih članov ter deležem vpisanih dijakov in študentov. Številčnost vpisanih članov teh kategorij je verjetno tudi posledica izvajanja bralne vzgoje, obiska vrtcev in osnovnih šol ter samega šolanja, ki je tudi delno vzrok za tako velik interes med temi starostnimi skupinami. Tudi brezposelne osebe zahajajo v našo ustanovo, velikokrat se poslužujejo tudi naših ostalih storitev, kot so pisanje prošenj za službo, fotokopiranje potrdil, skeniranje, itd. Število naših vpisanih članov med zaposlenimi in upokojenci je dokaj nizko glede na visok delež teh kategorij v celotnem številu prebivalcev. Dejavnosti in promocije naše dejavnosti (v preteklosti smo v tednu splošnih knjižnic podarili

brezplačno članstvo za vse tiste nove člane, ki so se v tistem časovnem obdobju vpisali v knjižnico) so uspešne, saj se delež vpisanih zaposlenih in upokojujencev počasi zvišuje. Tudi v prihodnosti bomo izvajali takšne dejavnosti in promovirali našo knjižnico na takšen način, da bomo v našo knjižnico privabili čim večje število zaposlenih in upokojujencev ter vseh potencialnih uporabnikov knjižnice in njenih storitev.

Naša knjižnica že vrsto let aktivno sodeluje z nekaterimi društvi, npr. z Društvom upokojujencev Lendava, s katerim poteka naše sodelovanje neprekinjeno že nekaj let; s Hrvaškim kulturnim društvom Pomurje pripravljamo vsako leto skupne literarne večere, časopis Glas Hrvatskog kulturnog društva Pomurje pa lahko prebirajo naši bralci v čitalnici; z ZKD Lendava s skupnimi akcijami (ob dnevu žena, Noč knjige ...); stike smo navezali tudi z Kulturnim in turističnim društvom Novi Sad Lendava – Kulturális és Turisztikai Egyesület Novi Sad – Lendava ter organizirali skupne prireditve, s Planinskom društvom Lendava, z društvom Primorci in Istrani v Prekmurju in drugimi. Nekateri člani iz društev raziskujejo preteklost njihovega področja ter prihajajo v knjižnico, kjer iščejo in zbirajo podatke, na osnovi katerih potem izdajajo knjige. Knjige občasno predstavimo v naši ustanovi (športna, kulturna, gasilska, lovska in ostala društva,...). Na predstavitvi teh publikacij smo v preteklosti beležili velik obisk, saj so bili literarni večeri z lokalno tematiko zmeraj eni izmed najbolj obiskanih. V preteklosti smo se povezovali in skupaj organizirali dogodke z Zavodom za kulturo madžarske narodnosti Lendava, Javnim skladom RS za kulturne dejavnosti OI Lendava in z drugimi organizacijami in društvi. S to dejavnostjo bomo nadaljevali tudi v prihodnosti.

Vsebinska izhodišča nabavne politike temeljijo na zakonskih in podzakonskih aktih, priporočilih in smernicah za področje knjižničarstva ter vsebinski analizi okolja, v katerem knjižnica deluje, upoštevajoč predvsem:

- demografske značilnosti,
- starostno sestavo,
- izobrazbeno strukturo,
- socialni vidik,
- narodno pripadnost (izgradnja in vzdrževanje knjižnične zbirke za pripadnike madžarske narodnosti; nabava gradiva tudi za pripadnike drugih narodnosti, ki živijo in delujejo na področju knjižnice, upoštevajoč informacijske, izobraževalne, socialne in kulturne potrebe),
- prisotnost uporabnikov s posebnimi potrebami,
- prisotnost izobraževalnih ustanov,
- specifične in potrebe lokalnega okolja.

Pri nabavi knjižničnega gradiva analiziramo ter upoštevamo tudi:

- izposojajo gradiva in uporabo knjižnice,
- informacije in predloge vzgojnih ter izobraževalnih ustanov,
- informacije in predloge lokalne skupnosti,
- predloge uporabnikov.

V naši knjižnici se zavedamo, da je neposreden stik najbolj pomemben vir pridobitve informacij o bralnih navadah naših obiskovalcev, zato upoštevamo njihovo mnenje ter želje po iskanem knjižničnem gradivu. Navedene informacije pridobivamo od samih uporabnikov ter na osnovi statističnih analiz. Uporabnikom knjižničarji svetujemo, pomagamo ter dajemo informacijo o knjižničnem gradivu in naših aktivnostih, ki jih pripravljamo tudi na osnovi želja in potreb bralcev. Spremljamo bralne navade naših uporabnikov in se v okviru naše nabavne politike trudimo, da bi različnim skupinam omogočili čim kvalitetnejše storitve.

Naša knjižnica poleg svoje osnovne dejavnosti izvaja tudi dejavnosti za deležnike v okolju, ki jih je ugotovila z analizo okolja in sicer:

- za učence osnovnih šol se trudimo priskrbeti dovolj naslovov gradiva, po katerem povprašujejo (za potrebe bralne značke, domačega branja, predstavitev seminarskih nalog),
- navedene aktivnosti izvajamo tudi za učence srednje šole,
- našim najmlajšim uporabnikom – otrokom in njihovim vzgojiteljem – pomagamo pri pripravi bralnih nahrbtnikov, pripravimo pravljичne ure s tematiko, ki jo obravnavajo v vrtcu, pripravimo knjižnično gradivo, po katerem povprašujejo,
- že več let sodelujemo z Društvom upokoencev, ki nas velikokrat obišejo, njihovim članom predstavimo našo knjižnico, jim nudimo pomoč pri iskanju gradiva, tiskanju, skeniranju, itd., prav tako občasno organiziramo tudi prireditve, ki so namenjene tej ciljni skupini (npr. skupna prireditve upokoencev in otrok iz vrtca),
- s prireditvami skrbimo za medgeneracijsko druženje ob spoznavanju običajev in navad v različnih krajih občine, ob predstavitvah novih knjig s to tematiko,
- študentom omogočamo predstavitev njihovih seminarskih, diplomskih, magistrskih in doktorskih nalog v domačem okolju,
- poskrbimo, da je za pripadnike madžarske narodne skupnosti na razpolago zmeraj aktualno knjižnično gradivo (madžarske revije in tedniki, knjižne izdaje madžarskih avtorjev ter prevodi svetovnih uspešnic).

Knjižnica deluje v okolju, kjer živijo tudi ranljive ciljne skupine. Nabavna politika naše knjižnice upošteva tudi potrebe teh uporabnikov, saj v okviru letnega načrta nabavljamo:

- knjižnično gradivo, ki je prilagojeno uporabnikom s posebnimi potrebami – izdano kot poenostavljena izdaja, oziroma lahko branje (za učence Dvojezične osnovne šole II ter za varovance Varstveno delovnega centra Lendava za potrebe bralne značke, rokodelskih delavnic ter v veliki meri predvsem za zabavo). Za omenjena javna zavoda po predhodnem dogovoru pripravimo knjižnično gradivo, ki ga v okviru svoje dejavnosti potrebujejo in obravnavajo,

- gradivo v romskem, hrvaškem, srbskem in albanskem jeziku (veliko naših uporabnikov povprašuje po izdajah v navedenih jezikih, dvojezičnih edicijah in slovarjih),
- v naši e-knjižnici so na razpolago računalniki za dostop do svetovnega spleta in za oblikovanje besedil, ki ga velikokrat uporabljajo brezposelni uporabniki za pripravo različnih dokumentov, ki jih lahko tudi natisnejo ali skenirajo. Naši brezposelni člani so oproščeni plačila članarine.

4. RAZVIJANJE BRANJA, BRALNE KULTURE BRALNE IN INFORMACIJSKE PISMENOSTI

Projekti branja, bralne kulture, bralne in informacijske pismenosti potekajo v okviru vseh nalog, ki jih izvajamo v okviru letnega načrta pri posredovanju knjižničnega gradiva, izvajanju bralnih, pravljicnih, literarnih ur in literarnih srečanj, zato organiziramo:

- literarne večere, predstavitve ter razna druga predavanja,
- literarne večere s predstavitvami avtorjev ter njihovih del,
- literarne ure za učence in dijake,
- sodelovanje učencev in učenk dvojezičnih osnovnih šol na recitatorskem tekmovanju,
- pravljicne ure v slovenskem in madžarskem jeziku,
- pravljicne ure za organizirane skupine v dopoldanskem času v dogovoru z osnovnimi šolami in vrtci,
- obiske lutkovnih skupin in glasbenih izvajalcev,
- bralne ure s starši in otroki v sodelovanju z vrtci,
- bralne ure v Domu starejših občanov Lendava,
- bralne ure za varovance Varstveno delovnega centra,
- predpraznične pravljicne ure v decembru,
- sodelovanje z društvi, ustvarjalci in ustanovami,
- akcijo Izbiramo bralca/bralno letnega časa in mladega bralca/bralno letnega časa (pomladi, poletja, jeseni, zime),
- akcijo Knjižni molj, ki je namenjena ljubiteljem branja leposlovnih del,
- projekt Rastem s knjigo, kjer skušamo motivirati osnovnošolce in srednješolce k branju mladinskega leposlovja slovenskih avtorjev ter k obiskovanju splošnih knjižnic,
- domoznansko bralno značko,
- bralno značko za odrasle.

V preteklih letih smo v sklopu prireditve Izmenjevalnica v sodelovanju v Vrtcem Lendava podarili nekaj naših odpisanih knjig. Tudi v letu 2025 želimo sodelovati v tej akciji, saj tudi na ta način promoviramo bralno kulturo.

Knjižnica bo tudi v letu 2025 izvajala dejavnosti, ki prispevajo k razvoju pismenosti in bralne kulture ter dejavnosti za neformalno izobraževanje, informiranost ter osebni razvoj prebivalcev na področju njenega delovanja.

Ker so te akcije, ki jih izvajamo že več let zelo priljubljene med našimi bralkami in bralci, jih želimo izvesti tudi v letu 2025.

KKC Lendava – Lendvai KKK izvaja tudi informacijsko opismenjevanje uporabnikov, da hitreje pridejo do relevantnih informacij, da sami poiščejo informacijo v sistemu COBISS, takšna izobraževanje organiziramo vsako leto tudi v okviru projekta Rastem s knjigo. V okviru informacijskega opismenjevanja organiziramo:

- predstavitev iskanja knjižničnega gradiva v sistemu COBISS+,
- predstavitev iskanja različnih informacij na internetu (uporaba iskalnikov Google, Najdi.si ...),
- predstavitev spletne strani lendavske knjižnice in drugih spletnih servisov (npr. kako podaljšati gradivo v sistemu COBISS.SI oz. Cobiss+, pregled rubrik domače spletne strani, Biblos – izposoja e-knjig, Audibook – izposoja zvočnih knjig) ,
- predstavitev aplikacije mcobiss – virtualne knjižnice Slovenije na mobilnih napravah,
- predstavitev uporabe Cobiss Ela,
- predstavitev uporabe in delovanja elektronske pošte,
- predstavitev elektronskih virov (tehnik iskanja v elektronskih slovarjih, telefonskem imeniku),
- pregled elektronskih virov, dostopnih preko interneta (Tax-Fin-Lex),
- predstavitev delovanja urejevalnikov besedil.

Knjižnica – Kulturni center Lendava – Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ na socialnem omrežju Facebook aktivno deluje od leta 2013 – tam objavljamo vabila na svoje prireditve in fotografije s teh dogodkov ter splošna obvestila, kar bomo v prihodnjih letih še nadgradili. Knjižnica vzdržuje portal s koledarjem vseh izvajalcev kulturnih prireditev v Občini Lendava KjeKaj/HolMi za boljšo koordinacijo organiziranja prireditev.

Informacijsko opismenjevanje je za naše uporabnike pomembno tudi zato, da lahko preko spleta (<https://www.kl-kl.si/domoznanstvo/>) dostopajo do arhiviranih izvodov in publikacij.

V e-knjižnici imajo naši uporabniki dostop do brezžičnega omrežja Libroam in Eduroam, do katerega lahko vsi člani knjižnice dostopajo na svojih prenosnih računalnikih in drugih mobilnih napravah.

Na spletni strani knjižnice je omogočen dostop do uporabne strani TAX-FIN-LEX, kjer so objavljene informacije in predpisi z davčnega, finančnega in pravnega področja.

V preteklih letih smo dostopnost knjižničnega gradiva prilagodili razmeram, ki so veljale zaradi preprečevanja okužb s SARS-CoV-2, s priporočili branja elektronskih knjig, revij, elektronskih zbirk na daljavo, brezplačne digitalne vsebine iz kulturnih, umetniških in izobraževalnih ustanov po svetu, druge

podatkovne baze in portal za elektronsko izposojajo knjig Biblos ter rubriko Priporočena knjiga na naši spletni strani, kjer priporočamo elektronsko dostopne knjige. Poleg tega smo:

- našim uporabnikom omogočili brezplačni spletni vpis na daljavo za čas trajanja epidemije za namene uporabe portala Biblos in dostopa do ostalih elektronskih virov, ki so na voljo le članom knjižnice,
- nudili smo brezplačno preslikavo in pošiljanje člankov na izbrani e-mail naslov,
- knjižnično gradivo smo dostavljali tudi po pošti,
- izposojali smo gradivo po predhodnem naročilu na brezkontaktni način,
- sproti dopolnjevali povezave do digitalnih vsebin,
- omogočili izposojajo avdio knjig v slovenskem jeziku z uporabo mobilne aplikacije Audibook.

Naše uporabnike o spremembah poslovanja knjižnice in naših aktivnostih obveščamo v lokalnih medijih.

Nekatere nove dejavnosti, ki smo jih uvedli zaradi epidemije koronavirusa še zmeraj izvajamo, saj opažamo, da se jih naši uporabniki še zmeraj poslužujejo.

5. POVEZOVANJE Z DELEŽNIKI V OKOLJU

KKC Lendava – Lendvai KKK že več let sodeluje s knjižnicami v naši regiji. Na področju Pomurja (Lendava, Murska Sobota, Ljutomer, Gornja Radgona) poteka medknjižnična izposoja med vsemi osrednjimi ter z območno osrednjo knjižnico brez zaračunavanja stroškov za medknjižnično izposojajo. Tudi z navedeno aktivnostjo želimo izboljšati sodelovanje med knjižnicami v naši regiji. Ugotavljamo, da se naši uporabniki čedalje bolj poslužujejo medknjižnične izposoje, predvsem iz naše regije, saj jim takšen način omogoča izposojajo knjižničnega gradiva brez dodatnih stroškov.

Na naši spletni strani že vrsto let promoviramo novo gradivo. Mesečno objavljamo seznam novega gradiva, seznam gradiva, kupljenega s sredstvi Ministrstva za kulturo, pa tudi seznam knjižnih novosti, to je gradivo, ki je še posebej aktualno. Naši uporabniki zelo radi posegajo po teh informacijah, saj na naši spletni strani čedalje več uporabnikov spremlja na ta način izpostavljeno gradivo.

6. ORGANIZIRANOST KNJIŽNIČNE DEJAVNOSTI KNJIŽNICE – KULTURNEGA CENTRA LENDAVA – LENDVAI KÖNYVTÁR ÉS KULTURÁLIS KÖZPONT

KKC Lendava – Lendvai KKK je samostojni javni zavod, ki deluje na območju občin Lendava, Dobrovnik, Črenšovci, Odranci, Kobilje, Turnišče in Velika

Polana. V svojo mrežo vključuje 10 krajevnih knjižnic, in sicer krajevno knjižnico Lendava, Gaberje, Dolina, Genterovci, Dobrovnik, Turnišče, Črenšovci, Srednja Bistrica, Odranci in Velika Polana. Vse krajevne knjižnice, z izjemo Velike Polane, poslujejo nemoteno in opravljajo svojo dejavnost za uporabnike na njihovem območju. Kljub zaprtosti knjižnice v Veliki Polani je za omenjeno krajevno knjižnico v letih od 2013 do 2023 (razen leta 2017) potekala nemotena nabava knjižničnega gradiva, ki je trenutno na razpolago bralcem v osrednji knjižnici v Lendavi. Na ta način uporabnikom zagotavljamo aktualno knjižnično zbirko, ko bo prišlo do dogovora o ponovnem odprtju knjižnice v Veliki Polani, se bo gradivo preselilo nazaj v njihovo krajevno knjižnico. Prebivalci Občine Velika Polana kljub nedelovanju njihove krajevne knjižnice lahko uveljavljajo storitve osrednje knjižnice v Lendavi in tudi ostalih krajevnih knjižnic. Ker je Občina Velika Polana podpisala izjavo o zagotovitvi sredstev za nakup knjižničnega gradiva v letu 2025, smo tudi za njihovo krajevno knjižnico načrtovali nakup gradiva tudi iz državnih sredstev. Poleg desetih organizacijskih enot (krajevnih knjižnic) vzdržujemo tudi tri premične zbirke, in sicer na Hotizi, v Kobilju in v Petišovcih. Območje, ki ga pokriva knjižnica s svojo dejavnostjo, ima 22.132 prebivalcev s stalnim prebivališčem (na dan 1. 1. 2024).

Prebivalstvo je etnično dokaj raznoliko, saj po popisu prebivalcev iz leta 2002 na tem območju poleg večinskega naroda živi 4.569 Madžarov in 178 Romov ter nekaj pripadnikov raznih drugih etničnih skupnosti (Hrvati, Albanci, Srbi, Bosanci, Makedonci), za katere knjižnica prav tako nabavlja knjižnično gradivo v njihovem jeziku, upoštevajoč značilnosti okolja in etnične sestave. Ker deluje knjižnica na narodnostno mešanem območju, kjer živijo pripadniki madžarske narodne skupnosti, jo 25. člen ZKnj-1 zavezuje k temu, da zagotavlja tudi knjižnično dejavnost, namenjeno pripadnikom te skupnosti.

7. KNJIŽNIČNA ZBIRKA KKC LENDAVA – LENDVAI KKK

KKC Lendava – Lendvai KKK razpolaga z bogatim fondom leposlovne, strokovne in referenčne literature; slednja je bralcem na razpolago v čitalnici.

Na dan 31. 12. 2023 je skupni temeljni fond knjižnice znašal 167.628 strokovno obdelanega knjižničnega gradiva, od tega je 32.549 v madžarskem jeziku (16.948 v osrednji knjižnici, 15.601 v krajevnih knjižnicah).

Gradivo bo na osnovi demografske slike posameznih organizacijskih enot, knjižnične dejavnosti in v skladu s pridobljenimi sredstvi razdeljeno v deset krajevnih knjižnic in tri premične zbirke v sedmih občinah, kakor je to razvidno iz naslednje razpredelnice.

Tabela 1: Načrtovani nakup knjižničnega gradiva v letu 2025 in knjižnična zbirka osrednje knjižnice ter njenih izposojevališč na dan 31. 12. 2023.

OBČINE		KNJIŽNICE	Načrtovani nakup v letu 2025	Knjižnična zbirka na dan 31. 12. 2023
Lendava	1.	LENDAVA	804	83.955
Skupaj (2-6): Skupaj (1-6):	2.	Dolina	86	9.776
	3.	Gaberje	228	6.643
	4.	Genterovci	130	8.056
	5.	Hotiza*	117	5.137
	6.	Petišovci*	120	4.111
				681 1.485
Dobrovnik	7.	Dobrovnik	192	12.508
Črenšovci	8.	Črenšovci	318	9.407
	9.	Sr. Bistrica	254	3.720
Skupaj (8-9):			572	13.127
Turnišče	10	Turnišče	334	10.527
Kobilje	11	Kobilje*	80	4.217
Odranci	12	Odranci	242	5.066
Vel. Polana	13	Vel. Polana	206	4.505
SKUPAJ (2-13)			2.307	83.673
SKUPAJ (1-13)			3.111	167.628

* premične zbirke

7.1 DOSEGANJE STANDARDOV PRI KNJIŽNIČNI ZBIRKI

Po standardih za splošne knjižnice mora knjižnica na prebivalca imeti najmanj 4 izvode knjig in brošur (kar znaša 88.852 knjig, če upoštevamo dejstvo, da živi na območju knjižnice 22.132 prebivalcev s stalnim prebivališčem) in najmanj 100 naslovov naročenih serijskih publikacij. Navedeni podatki kažejo, da knjižnica presega standard pri temeljni zalogi, prav tako tudi pri številu naslovov periodičnega tiska.

V bodoče nameravamo bolj pospešeno odpisovati gradivo, ki se že dalj časa ne izposoja in zato negativno vpliva na obrat gradiva v knjižnici. Na obrat gradiva negativno vplivata tudi zbirka starejšega knjižničnega gradiva v madžarskem jeziku in zbirka domoznanskega gradiva, ki se ne izposoja.

8. PRIDOBIVANJE KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Nabavna politika pridobivanja knjižničnega gradiva naše knjižnice temelji na strokovnih načelih, ki veljajo za oblikovanje zbirk splošnih knjižnic in enakomerno pokrivanje potreb po dostopnosti raznolike knjižnične zbirke. Prizadevamo si za enakost zadovoljevanja informacijskih, izobraževalnih, raziskovalnih in kulturnih potreb ter zastopanost vseh tematskih področij.

Knjižnica dopolnjuje svojo knjižnično zbirko z nakupom, darili in zamenjavo.

Knjižnici sredstva za nakup gradiva na osnovi neposrednih pozivov zagotavljajo ustanovitelj in drugi pogodbeni partnerji ter Ministrstvo za kulturo.

Knjižnično gradivo nabavlja strokovna delavka knjižnice v sodelovanju z direktorjem ter tudi na pobudo uporabnikov knjižnice v skladu s pridobljenimi finančnimi sredstvi ter pravili stroke. Pri tem se upoštevajo kvalitativni in kvantitativni kriteriji. Gradivo se nabavlja pri različnih dobaviteljih, založbah, samozaložbah, posameznikih, v knjigarnah, ...

Ponudbe knjižnega in neknjižnega gradiva knjižnica spremlja preko:

- virov o publikacijah (katalogi, bibliografije),
- raznih ponudb (pisnih, ustnih, po telefonu in po elektronski pošti),
- ponudb potnikov založb,
- ponudb knjigarn,
- spletnih knjigarn,
- sejmov, promocij knjig,
- antikvariatov,
- ponudb avtorjev in drugih posameznikov in
- slovenskega vzajemnega kataloga.

9. KRITERIJI

9.1 VSEBINSKI KRITERIJI, PO KATERIH KNJIŽNICA OBLIKUJE LETNI NAKUP GRADIVA

Nabava knjižničnega gradiva temelji na osnovi navedene analize specifičnosti okolja ter ob upoštevanju naslednjih kriterijev:

- vrednotenje obstoječe knjižnične zbirke,
- ocena in analiza potreb uporabnikov,
- vsebinski kriterij (aktualnost gradiva, glede na specifiko okolja in uporabnikov),
- zastopanost različnih vrst knjižničnega gradiva,
- zastopanost knjižničnega gradiva v različnih medijih,
- zastopanost različnih tematskih oz. predmetnih področij,
- kriterij primernosti,
- cenovni kriterij, popusti,
- priporočila Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe, Standardov in Nacionalnega programa za kulturo,
- priporočila stroke in Ministrstva za kulturo,
- normative in standarde, ki določajo nabavo ustreznega števila publikacij,
- ustrezno razmerje med strokovno literaturo in leposlovjem,
- ustrezno razmerje med literaturo za odrasle in otroke in mladino,
- razmerje med knjižnim in neknjižnim gradivom,
- dopolnjevanje in izgradnja domoznanskih zbirk knjižnice,
- aktualnost knjižničnega gradiva na celotnem kulturnem prostoru in v lokalnem okolju,
- omogočanje enake dostopnosti gradiva za vse prebivalce na območju knjižnice (kvaliteten in relevanten izbor gradiva v krajevnih knjižnicah),
- dolgoročno zadovoljevanje potreb uporabnikov,
- jezik (slovenski, madžarski, hrvaški, romski, angleški, nemški ...),
- dejstvo, da knjižnica deluje na območju, kjer živijo pripadniki madžarske narodne skupnosti, romske skupnosti in pripadniki drugih etničnih skupnosti, z upoštevanjem njihovih specifik,
- dostopnost gradiva v drugih knjižnicah in možnost pridobitve gradiva s pomočjo medknjižnične izposoje,
- ustrezno izločanje neaktualnega in zastarelega gradiva,
- informacijske, izobraževalne, raziskovalne, socialne in kulturne potrebe okolja,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva za vse prebivalce na območju knjižnice,
- podpora vseživljenjskemu učenju in smotrni izrabi prostega časa,
- upoštevanje značilnih potreb okolja, npr. zagotavljanje knjižničnih storitev za skupine prebivalcev s posebnimi potrebami, oblikovanje posebnih zbirk knjižničnega gradiva,
- razvijanje branja, bralne kulture in širjenje informacijske pismenosti,
- povezovanje elementov knjižničnega sistema za sodelovanje (medknjižnična izposoja),

- promocija knjižničnih zbirk, novosti (na spletni strani knjižnice),
- upoštevanje posebnih potreb okolja.

9.2 ABSOLUTNI PODATKI O NAČRTOVANEM OBSEGU IN VRSTAH GRADIVA

KKC Lendava – Lendvai KKK je načrtovala, da bo v letu 2025 dopolnjevala knjižnično zbirko z letnim prirastom 150 izvodov knjižničnega gradiva na 1000 prebivalcev, pri čemer bi ohranjala razmerja za knjižnično zbirko. Občina Turnišče je podpisala izjavo za nižji znesek kot smo izračunali, zaradi navedenega v tej knjižnici ni mogoče načrtovati nakupa po Pravilniku o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe. Glede na podpisane izjave ostalih občin načrtujemo v njihovih krajevnih knjižnicah nakup 150 enot knjižničnega gradiva / 1.000 prebivalcev. Glede na minimalne pogoje in število prebivalcev na območju, ki ga knjižnica pokriva s svojim delovanjem in glede na predvidena sredstva v finančnem planu knjižnice, načrtujemo v letu 2025 nakup 3.111 enot knjižničnega gradiva po povprečni ceni 24,00 EUR na enoto in 100 naslovov zvočnih knjig. Načrtujemo, da bo prirast knjižničnega gradiva v letu 2025 precej višji zaradi prejetih daril ter bo prirast dosegel priporočila standardov za splošne knjižnice.

Doseganje tega načrta bo odvisno od pridobljenih sredstev Ministrstva za kulturo in občin. V kolikor finančna sredstva, pridobljena od občin ustanoviteljic in pogodbenih partneric ter MK, ne bodo zadostovala za nabavo gradiva po predvidenem letnem planu, bomo pri nakupu upoštevali vse zgoraj navedene kriterije in razmerja, absolutne številke pa bomo znižali sorazmerno s pridobljenimi sredstvi.

V skupni obseg **nakupa** gradiva bo knjižnica vključila:

- 100 naslovov tekočih serijskih publikacij (časnikov in časopisov) v osrednji knjižnici,
- 30 naslovov informativnega periodičnega tiska (časnikov in časopisov) v organizacijskih enotah,
- neknjižno gradivo (glasbene in računalniške zgoščenke, DVD-ji, CD-ji s pravljičami, zemljevidi, razglednice, didaktični pripomočki, lutke, glasbila ...),
- strokovno literaturo z zastopanostjo 8 strokovnih področij z UDK-ji, s poudarkom na področju humanistike (filozofija, psihologija, religija, sociologija, zgodovina, kultura, umetnost, jezikoslovje, literarna zgodovina, esejistika),
- leposlovno gradivo, od tega tudi leposlovje slovenskih avtorjev in prevodov zahtevnejših tujih leposlovnih del. Selekcijo delamo glede na vsebino in avtorje, kot kriterije upoštevamo domoznanstvo, ciljne skupine, posebne skupine bralcev. Gradivo nabavljamo v več izvodih, saj jih namenimo tudi za izposojevališča,

- naslove publikacij v javnem interesu, katerih izdajo finančno podpira Javna agencija za knjigo ter Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije,
- zastopanost publikacij večine slovenskih založb,
- elektronske slovarje in drugo digitalno gradivo,
- digitalne leposlovne in strokovne publikacije (e-knjige),
- zvočne knjige,
- nakup leposlovja v hrvaškem jeziku zaradi prisotnosti pripadnikov te etnične skupine na območju knjižnice. V hrvaškem jeziku nabavljamo tudi nekaj strokovne literature, predvsem tisto, ki ni dobavljiva v slovenskem jeziku ter serijske publikacije v hrvaškem jeziku,
- v angleškem in nemškem jeziku nabavljamo leposlovje in strokovno literaturo za potrebe izobraževanja naših uporabnikov. V tujem jeziku nabavljamo tudi poljudnoznanstveno literaturo (predvsem turistične vodnike), ki ni dostopna v slovenskem jeziku,
- nabavljamo tudi literaturo v romskem jeziku.

Bibliografski podatki kupljenega gradiva se bodo sproti vnašali v slovenski vzajemni bibliografski sistem in s tem bomo zagotovili dostopnost do informacij o kupljenem gradivu v katalogu vzajemnega bibliografskega sistema. Na spletni strani vsak mesec objavljamo novosti, prav tako je na naši spletni strani dostopen seznam nakupa knjižničnega gradiva s sredstvi MK.

Za zadovoljevanje informacijskih, izobraževalnih, raziskovalnih in kulturnih potreb so v osrednji knjižnici uporabnikom, občanom in naključnim obiskovalcem na voljo štirje računalniki za delo na internetu, za uporabo elektronske pošte, za pregledovanje javno dostopnih vladnih in občinskih informacij ter za iskanje v bazi COBISS.

9.3 NAKUP KNJIŽNIČNEGA GRADIVA ZA PRIPADNIKE MADŽARSKE NARODNE SKUPNOSTI

V skladu s 25. členom ZKnj-1 knjižnica nabavlja knjižnično gradivo tudi za pripadnike madžarske narodne skupnosti. Nabava knjižničnega gradiva v madžarskem jeziku poteka v skladu z 8., 9. in 39. členom Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe.

Knjižnica ocenjuje, da bi bilo potrebno v KKC Lendava – Lendvai KKK za pripadnike madžarske narodne skupnosti letno nabaviti vsaj 150 enot knjižničnega gradiva na 1000 pripadnikov narodne skupnosti v madžarskem jeziku. Če upoštevamo podatek Statističnega urada RS iz leta 2002, da živi na območju, ki ga knjižnica pokriva s svojo dejavnostjo, 4.569 pripadnikov madžarske narodnosti, bi morali za potrebe uporabnikov osrednje knjižnice v Lendavi in njenih dvojezičnih krajevnih knjižnic nabaviti 685 enot gradiva.

Iz sredstev MK v letu 2025 načrtujemo nakup 456 enot knjižničnega gradiva v madžarskem jeziku (to je 100 enot na 1000 pripadnikov narodnosti), kar

vključuje tudi serijske publikacije in neknjižno gradivo po povprečni ceni 16 EUR, za nabavo ostalega gradiva bo knjižnica poskušala pridobiti sredstva iz drugih virov.

Letni prirast gradiva načrtujemo v skladu s Pravilnikom o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe ter Strokovnimi priporočili in standardi za splošne knjižnice. Gradivo v madžarskem jeziku bo enakomerno razporejeno v osrednji knjižnici, v štirih krajevnih knjižnicah in eni premični zbirki na območju Upravne enote Lendava.

Madžarsko knjižnično gradivo knjižnica nabavlja pri madžarskih dobaviteljih, bibliografske podatke pa vnaša v slovenski integrirani sistem, tako je gradivo dostopno preko medmrežja doma in v tujini. Bibliografski opisi gradiva se vnašajo v sistem COBISS sproti skozi celo leto takoj ob nabavi. Obdelava je zamudna, saj je treba na novo kreirati bibliografske zapise, ker ni možnosti prevzema zapisa kot pri slovenskem gradivu. Pri nabavi knjižničnega gradiva v jeziku madžarske narodne skupnosti upoštevamo aktualnost knjižničnega gradiva (strokovnega in leposlovnega), zastopanost kakovostnih naslovov knjižničnega gradiva tako tujih prevodov v madžarski jezik, kot tudi izvirnega madžarskega leposlovja. Trudimo se omogočiti enako dostopnost knjižničnega gradiva za vse prebivalce madžarske narodne skupnosti, zato gradivo v madžarskem jeziku lociramo šestih organizacijskih enotah.

10. OBRAZLOŽITEV LOCIRANJA GRADIVA V MREŽI KNJIŽNICE (VSEBINSKO IN KOLIČINSKO)

Mrežo knjižnice sestavlja deset krajevnih knjižnic in tri premične zbirke, ki imajo vse dostop do vzajemnega kataloga.

Gradivo, katerega nabavo načrtujemo v letu 2025, bo med knjižnice razdeljeno na osnovi demografske slike posamezne organizacijske enote, knjižnične dejavnosti in v skladu s pridobljenimi finančnimi sredstvi.

11. UPOŠTEVANJE ENAKE DOSTOPNOSTI KNJIŽNIČNEGA GRADIVA ZA VSE PREBIVALCE

11.1 NAČRTOVAN OBRATOVALNI ČAS OSREDNJE KNJIŽNICE V LETU 2025

Obratovalni čas knjižnice je čas, ko je knjižnica odprta in opravlja storitve za uporabnike. Po Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (UL RS 29/2003 in 162/2022) je načrtovan obratovalni čas osrednje knjižnice najmanj 8 ur dnevno, 5 dni v tednu, ob sobotah 5 ur. Načrtovan obratovalni čas osrednje knjižnice v letu 2025 je 51 ur, v skladu z določbami Uredbe.

11.2 NAČRTOVAN OBRATOVALNI ČAS ORGANIZACIJSKIH ENOT OSREDNJE KNJIŽNICE V LETU 2025

Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 29/03 in 162/22) v 13. členu opredeljuje minimalni obseg obratovalnega časa knjižnice, ki je za posamezno vrsto knjižnic naslednji:

- osrednja enota: 6 dni v tednu, najmanj 45 ur tedensko,
- krajevna enota v naseljih z več kot 2.500 prebivalci: najmanj 20 ur tedensko,
- krajevna enota v naseljih do 2.500 prebivalcev: najmanj 10 ur tedensko,
- lokacija premične zbirke: najmanj 4 ure tedensko.

Z občinami bomo poskusili zagotoviti uskladitev s pogoji Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic o obratovalnem času posameznih knjižnic. Edina krajevna knjižnica, ki že več let ne obratuje, je knjižnica v Veliki Polani. Prebivalci Občine Velika Polana kljub nedelovanju njihove krajevne knjižnice lahko uveljavljajo storitve osrednje knjižnice v Lendavi in tudi v ostalih krajevnih knjižnicah. Ker pa je Občina Velika Polana podpisala izjavo o zagotovitvi sredstev za nakup knjižničnega gradiva v letu 2025, smo nakup načrtovali tudi iz državnih sredstev.

Prebivalci Občine Velika Polana kljub nedelovanju njihove krajevne knjižnice lahko uveljavljajo storitve osrednje knjižnice v Lendavi in tudi ostalih krajevnih knjižnic. Tudi za krajevno knjižnico Velika Polana smo načrtovali nakup knjižničnega gradiva tako iz občinskih, kot tudi iz državnih sredstev.

V tabeli je prikazan načrtovan obratovalni čas krajevnih knjižnic v letu 2025. Za krajevno knjižnico Velika Polana načrtujemo, da bo v letu 2025 obratovala 10 ur tedensko.

Tabela 2: Načrtovan obratovalni čas organizacijskih enot v letu 2025

	Pone- deljek	Torek		Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Ne- delja	Skupaj število ur
Dolina					16.00				4
Gaberje	16.00								4
Genterovci						– 16.00			4
Hotiza*		12.00– 16.00							4
Petišovci*				12.00 – 16.00					4
Črenšovci						14.00- 19.00	10.00- 15.00	8.00- 13.00	15
Bistrica				11.00- 15.00					4
Dobrovnik	12.00- 14.00			14.00- 16.00					4
Kobilje*				16.00- 20.00					4
Odranci				13.00 – 15.00	14.05– 16.05				4
Turnišče		8.00- 15.00			10.00- 18.00				15
V. Polana									10

* premične zbirke

12. PRIDOBIVANJE FINANČNIH SREDSTEV

Knjižnica si sredstva za opravljanje svoje dejavnosti in nakup knjižničnega gradiva pridobiva iz javnih sredstev (od ustanoviteljev, od drugih občin na osnovi pogodb in od Ministrstva za kulturo), plačil uporabnikov za storitev javne službe (članarine, zamudnine, fotokopije ...), s prodajo blaga in storitev na trgu ter od domačih in tujih donatorjev.

Po 53. členu ZKnj-1 naj bi občine zagotavljale finančno obveznost za skupne stroške knjižnice premosorazmerno s številom njihovih prebivalcev, medtem ko stroške knjižnične dejavnosti, ki nastanejo neposredno na območju občine, krije vsaka občina sama.